

INTRESSANTA FYND AV SKALBAGGAR 1995

av
JOHNNY LINDQUIST

Detta är den sjätte rapporten över intressanta skalbaggsfynd i Väst-sverige. Trots att skalbaggar är en relativt välkänd insektsgrupp, har i dessa sex artiklar rapporterats inte mindre än 58 nya landskapsfynd. Sålunda är 1995 inget undantag utan nedanstående rapporter innehåller flera "nya" arter.

Bengt Carlsson har tagit på sig den hedervärda uppgiften att gå igenom *Apion*-materialet i Naturhistoriska museets äldre, ej artbestämda, samlingar, och han lär säkerligen stöta på ett och annat av intresse.

Jag vill här även passa på att göra yngre skalbaggsamlare och nybörjare uppmärksamma på att jag gärna "ställer upp" med tips och råd vad gäller skalbaggsamling, och även hjälp med artbestämningar och liknande.

Till sist ett stort tack till nedanstående rapportörer:

Per Almkvist	(PA)
Bertil Andrén	(BA)
Bengt Carlsson	(BC)
Merete Haug	(MH)
Johnny Lindquist	(JL)

***Blethisa multipunctata* L.**

En drygt centimeterlång vackert bronsglänsande art som trivs vid sumpiga stränder. Detta kan vara en skalbagge att "se upp med" då den i mellaneuropa försvunnit från flera kända lokaler på grund av att våtmarker torkats ut.

Boh. Grebbestad. Kuserud kärr.
09.07.1995 (BA,BC)

***Amara convexiuscula* Mrsh.**

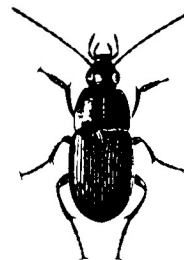
En stor *Amara* som påminner något om en *Harpalus*. Den är sällsynt och mycket lokalt knuten till sandstränder. Under plankor och stockar på stranden ett par hundra meter söder om badplatsen i Askim, hittades flera ex. tillsammans med *Dicheirotichus gustavi* Cro.

Vg. Askim 30.07.1995 (JL)

***Oodes helopioides* F.**

Lever likt *Blethisa* på sumpiga stränder där den t o m kan dyka ned under vattnet. *Oodes* verkar finnas i vassen längs hela älven, åtminstone upp till Marieberg. Övriga fyndplatser: Kippholmen, Ragnhildsholmen, Kungälv, Ö.gatan vid Lill-älven.

Boh. Kungälv. Marieberg. 04.06.1995 (BC)

Oodes helopioides F.

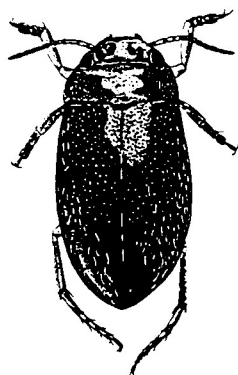
***Coelambus nigrolineatus* (Steven)**

Ny för Halland. Ett tiotal exemplar av arten togs i Fyllebro våtmark i södra Halmstad den 24 september 1995. Arten samlades första gången i Sverige 1971 (Stenshuvud, leg. E. Olofsson) och har tills nu endast varit känd från Skåne.

Fyllebro våtmark anlades 1991, för att biologiskt rena Vilhelmfälts industriområdes dagvatten från bl a kväve. Vattnet fördröjs 3-4 dagar i dammen, som är ca 4000 kvadratmeter stor och 1,2 m djup, innan det släpps ut i den laxförande Fylleån.

Tillsammans med *C. nigrolineatus* togs också ett ex vardera av *C. confluens* (Fabr.) och *Agabus nebulosus* (Forster). I Fylleån hävdades bl.a. *Stictotarsus duodecimpustulatus* (Fabr.) och *Nebrioporus depressus* (Fabr.).

Hall. Martin Luther. 24.09.1995 (BA)

Hydroporus elongatulus Sturm.

***Hydroporus elongatulus* Sturm.**

Ny för Bohuslän. Den 2 november 1995 konstaterades förekomsten av denna sällsynta art i sumpområdet vid Sävholmen i Nordre älv. Ett tiotal ex. fanns i dm-djupt vatten mellan högstarrtuvor. På Göteborgs Naturhistoriska Museum finns ett ex. av arten med etiketten:

Göteborg
Ekeberg

men utan uppgift om fynddatum. Exemplet måste dock ha tagits någon gång på 1800-talet eftersom Hans Jonas Ekeberg, som var apotekare i Göteborg, levde mellan 1805 och 1889. Arten visade sig tidigare ofta vara felbestämd i samlingar runt om i landet, men vår store specialist på dykarskalbaggar under

1920-, 30-, och 40- talen, Gustav Falkenström, granskade fynd av arten och beskrev den utförligt i Stockholmstraktens Vatten-Coleoptera (Fjärde tillägget) 1930. I Tyskland har arten under senare år blivit allt sällsyntare. Den betecknas som acidophil.

I *Carex*-bältet var pH 6,2.

Rödlistad, hotkategori 4, hän-synskrävande.

Andra arter i området var *H. angustatus* Sturm, *H. longicornis* Sharp, och *H. scalesianus* Stephens. Även floristiskt är området mycket intressant med arter som *Eleocharis mamillata*, *Carex aproinquata*, *C. diandra* och *Rumex hydrolaphatum*. Av mossor förekommer bl. a. *Scorpidium scorpioides* och *Calliergon giganteum*.

Boh. Ytterby. 02.11.1995 (BA)

***Hydroporus obsoletus* Aube.**

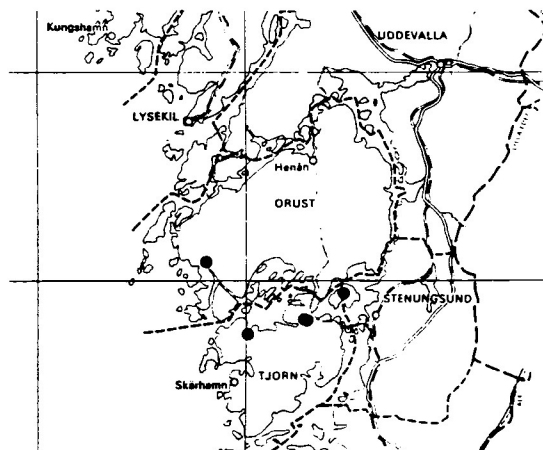
Under året har arten påträffats på ytterligare tre lokaler i Bohuslän, en på Mjörn, 150 m V Sundsby, en på Tjörn, 250 m SV Toröd och en på Orust, 250 m NO Sollidkärr. På alla tre ställena rinner vatten genom skaljord.

Rödlistad, hotkategori 3, sällsynt.

Boh. Valla. 13.06.1995 (BA)

Boh. Klövedal. 25.03.1995 (BA)

Boh. Morlanda. 06.05.1995 (BA)

Hydroporus obsoletus Aubé i Bohuslän

***Agabus nebulosus* (Forster)**

Ny för Bohuslän. Den 16 september togs ett ex av arten i en fälla, som placerats i en av dammarna i grustaget i Huveröd. På västkusten har arten tidigare tagits runt sekelskiftet (Nilsson & Persson, *Entomologica Basiliensia* 13, 1989).

Vid håvningar, som gjordes i dammarna i slutet av oktober togs ett tjugotal ex., som därefter åter släpptes. Arten tycks övervintra som imago och äggläggningen kan börja väldigt tidigt (A.N. Nilsson, *Entomologica Basiliensia* 11, 1986).

Dammarna, som varit uttorkade under senare delen av sommaren, har lerbotten med växtlighet framför allt utefter kanterna.

Tillsammans med *A. nebulosus* förekom bl. a. *Coelambus confluens* (Fabr.).

Under 1980-talet håvade jag vid ett flertal tillfällen i grustaget utan att hitta några *A. nebulosus*. Möjligen kan de senaste årens väderbetingelser ha varit gynnsamma för en invandring och etablering.

Temperaturförhållandena har exempelvis varit goda med höga årsmedeltemperaturer och extremt milda vintrar (december-mars) 1989 och 1990.

C. confluens däremot har, på grund av igenväxning och "restaurering", försvunnit från flera andra grustag i området.

Bo. Ucklum. 16.09.1995 (BA)

***Atheta hepatica* Er.**

Vid ett besök vid Mellbystrand utanför Laholm, togs denna art som endast är anträffad i några få sydliga landskap. Kortvingen kröp alldeles vid vattnet på den kilometerlånga sandstranden. Då den normalt lever i lövskogar knuten till gnagare, rör det sig förmodligen om ett vinddrivet ex. Detta förklarar

varför det på stranden fanns en mängd skalbaggar varav många ej "passade in" på lokalen, som t ex *Atheta brunnea* F., *Atheta incognita* Sharp., *Zyras humeralis* Grav., *Anatis ocellata* L., *Asemum striatum* L. m fl.

Hall. Mellbystrand. 25.05.1995 (JL)

***Callicerus obscurus* Grav.**

Vid håvning på fuktig gräsmark i mycket varmt och soligt väder, togs ett ex av denna sällsynta kortvinge, flygande samman med flera *Oxypoda*, och *Philonthus*-arter. Dess sällsynthet beror troligen på att arten lever underjordiskt i anslutning till olika gnagare. Den utmärks av en starkt förtjockad tredje maxillarpalpsled, samt extremt långa sista antennleder.

Vg. Eriksbo, Lärjeån. 23.04.1995 (JL)

Callicerus obscurus Grav.

***Oxypoda elongatula* Aubé.**

Ny för Bohuslän. En *Atheta*-liknande *Oxypoda*, som utmärks av långa, mot spetsen starkt förtjockade antenner. Den är i övriga landet allmän på all slags fuktig mark såsom stränder, kärr o dyl.

Under fuktig planka på vassrik strand påträffades arten samman med *Atheta crassicornis* F., *Agonum fuliginosum* Panz., *Agonum micans* Nic., och *Pterostichus minor* Gyll.

Boh. Kippholmen. 16.04.1995 (JL)

***Rhagonycha fulva* L.**

Ny för Bohuslän. En art som man nästan tar för givet redan skulle vara rapporterad från landskapet, då den är lätt att känna igen och ingalunda ovanlig. Rapporterad först av Merete Haug efter fynd vid Lilleby. Senare har jag själv (JL) funnit den i mängd, såväl vid Kippholmen som på Hönö. Då den de senaste åren rapporterats både från Ög och Sö, är det möjligt att den är under spridning norrut.

Boh. Lilleby. 28.07.1995 (MH)

***Dendrophagus crenatus* L.**

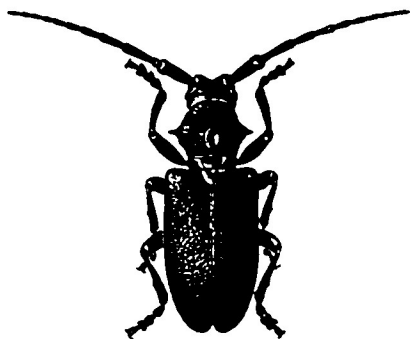
Av Michael Söderlund erhöll jag ett ex av denna, i södra Sverige sällsynta cucujid. Den lever under bark på tallågor, och kan vara en indikator på bestånd av naturskogskaraktär. Arten är rödlistad, hotkategori 4. Krypande på solbelyst tallåga.

Vg. Vättlefjäll. 20.04.1995 (JL)

***Lamia textor* F. - Videbock**

En stor och klumpig ej allmän långhorning, som utvecklas i olika lövträd t ex poppel. Den är aktiv på kvällen och natten. Ett ex krypande på väg.

Boh. Marstrand. Klåverön. 25.05.1995 (PA, BC)

Lamia textor F.

***Sitona griseus* F.**

Ny för Bohuslän. En stor och till färgen starkt varierande "ärtvivel". Flera ex på lupin. Både V. Hansen och R. Baranowski har tidigare påpekat att *S. griseus* angriper lupin.

Boh. Romelanda. Dösebacka. 04.06.1995 (BC)

***Miarus graminis* Gyll.**

Ny för Bohuslän. De vuxna skalbagarna anträffas i olika blommor, och deras larver utvecklas i frökapslarna hos släktet *Campanula*, t ex vår vanliga lilla blåklocka. Slaghåvad på violer.

Boh. Lycke. Älgön. 15.06.1995 (BC)

***Tapinotus sellatus* F.**

Ny för Bohuslän. En sällsynt vivel med en karaktäristisk vit och brunsvart färgteckning. Lever på fuktiga lokaler. Ett ex på *Lysimachia thyrsiflora*, topplösa, i vars stänglar och rot larven utvecklas.

Boh. Ljung. Dirhuvud. 07.07.1995 (BC)

***Apion minimum* Herb.**

Sällsynt. Slaghåvad på *Salix*, där larven mycket intressant lever i gallar gjorda av bladsteklar, t ex släktet *Pontania*.

Boh. Marstrand. Klåverön, vid Utkåften. 25.05.1995 (BC)

***Apion meliloti* Kirby**

Ny för Bohuslän. Endast funnen i några få spridda landskap. I blommorna på *Melilotus albus*, vit sötväppling, i vars stam arten utvecklas.

Boh. Uddevalla. 25.08.1995 (BC)

***Apion pisi* F.**

Slaghåvad på fibblor. Dock lär arten leva på och utvecklas i olika ärtväxter som t ex lusern. Rödlstad hotkategori 4.

Boh. Marstrand. Klåverön, vid Utkåften. 25.05.1995 (BC)